

len paa politisk Oplysning, ja, der er Landboere, som ikke en Gang kende deres egen Rigsdagsmand. Det er dog forførdeligt, mine Herrer, at der virkelig er Folk, der ikke en Gang kende deres egen Rigsdagsmand! Jeg tror, at vi i den Henseende ere betydeligt videre herhjemme. Disse forførdelige Følger af Drikkeriet, som man ved mangfoldige Besligheder kan høre fremsat, og som ogsaa har været fremsat her i Rigsdagen, faar man imidlertid kun Bugt med ved at udrydde Spiritus fuldstændigt. Der er dem, der mene, det er Statens Opgave. Jeg tror nu, det er en Opgave for Individerne, og at Staten kun har en Pligt, for saa vidt som den kan hjælpe Individet til at give Slip paa Spiritus, hvis han ønsker det, eller lade ham beholde det, hvis han muligvis trænger til det. Det er Afholdslagets Hensigt aldeles at udrydde Spiritus, men dette naas efter min Mening kun ad moralsk Vej ved Statens Støtte og ved Individets Optrædelse saaledes, at enhver kan vælge frit. Jeg mener, at alt andet, altsaa ogsaa en Skat, kun vil føre til Sygdom og Omgaaen af Bestemmelser. Et Forbud, som kun vil være en endnu stærkere Bestemmelse, der vil virke ret eftertryffeligt, vil ganske sikkert, naar der ikke er tilstrækkelig moralsk Bærekraft i Befolkningen, medføre Tilstande, der ville være langt værre end dem, vi have; thi Sygdom og Omgaaen af Loven er efter min Mening værre end dette, at man under de nuværende Forhold ikke lever saaledes, som mange ærede Medborgere ønske, man skulde. Det er en ny Fremstilling af den gamle Sætning, at forbyde Frukt smager bedst, at det, man søger, at gøre mest farligt for Menneskene, søger at fremstille for dem som noget, de skulle sty, at det, man endogsaa vil hindre dem i at naa, at det i mange Tilfælde netop er det, de allerhelst ville. Det samme fremgaar ogsaa af det gamle danske Ordsprog: Den drikker mest, som er længst fra Kælderen. De Folk, som ere vant til at vælge i Overensstemmelse med, hvad de anse for fornødt, uden at Staten paatager sig den Opgave at beskatte Forbruget eller moralisere over deres Livsførelse f. Eks. ved at forbyde dem dette eller hint, tror jeg, ere nærmere ved at skabe sig en virkelig individuel Moral end de Folk, man søger at tvinge. — Det ærede Medlem for Slagelse (Røedt) er, saa vidt jeg har forstaaet af Bøger, han tidligere har udgivet, en Ven af Brændevinsstatten, dog under Forudsætning af, at det indbundne Beløb kommer de fattige til gode. Det ærede Medlem har jo med megen Bravur redet den røde Hest i Tolddebatten her. Jeg har

været en opmærksom Tilhører, og jeg kan sige, at jeg i mangfoldige Ting deler det ærede Medlems Ansuelser, men paa den anden Side maa jeg ganske vist her paa dette Omraade, vi have for i Ojeblikket, tillade mig at fremhæve, at jeg ikke mener, at en Brændevinsstat er demokratisk forsvarlig. Naar det ærede Medlem for sit Bedkommende omtalte, hvorledes Brænderierne ved Hjælp af den bestaaende Beskyttelse kunne drage 5 Mill. Kr. ud af Forbrugernes Sommer, vil jeg sige, at jeg vil her ikke have det mindste imod, at man hæver Beskyttelsen. Jeg mener ikke, at Staten har den Pligt i nogen som helst Form at begunstige Brændevinsbrændingen, der jo ganske naturlig, naar den saaledes er legaliseret, maa kunne optræde under saadanne Former, at Befolkningen let foranlediges til Drikkeri. — Hvad nu den højtærede Finansminister angaar, maa han væsentlig være en Tilhænger af Skatten, fordi den er en let flydende Rilde. Han maa altsaa for saa vidt ønske Drikkeriet fortsat. Der er her det mærkelige, at naar den ærede Finansminister skal anse det for givet, at Skatten kommer rigelig ind, ved at Folk drikke dygtig, og naar det altsaa vilde være til stor Glæde og Fare for Statskassen, om Drikkeriet blev overordentlig indskrænket, saa maa der her være en uløselig Modsatning mellem det Ønske, den ærede Finansminister utvivlsomt maa nære om en almindelig Opløsning af Befolkningens moralske Tilstand, og hans Ønske om at faa mange Penge i Statskassen, thi her bliver jo netop den den bedste Statsborger, der til Slutning drikker sig ihjel til Bedste for det offentlige. Den ærede Minister vil ikke heller kunne gaa med til en stærkt forhøjet Skat, thi bliver Skatten alt for høj, vilde dette medføre en betydelig Indskrænkning af Drikkeriet, og det er jo ikke det, der er Hensigten. Hensigten er her fornemmelig at faa mange Penge ind i Statskassen. Men naar man nu kræver en Beskatning af Snaps med ca. 1½ Dre, tror jeg heller ikke, at man kan sige, at det vil virke til Gavn for Moraliteten eller medføre nogen hinderlig Indskrænkning i Drikkeriet. Derfor er Skatten efter min Mening ganske simpelthen en Finansoperation og intet som helst andet. Den har ikke noget med Moraliteten at gøre. Nu har man ment, at Danmark var det mest drikfældige Land i Verden, og man har i „Vendtsyssel Tidende“ faaet Danmark fremstillet som en lille bitte Mand, der slæber paa en meget stor Brændevinstønde; Danmark har her staaet som Nummer 1. Ganske vist har Danmark staaet højt med Hensyn til Brændevinskonsum, men derfor at slutte, at